

(א) לנעל מו' (ב) לנעל כח;
(ג) [לקמן ג.ד.] לקמן דף
טו. (ד) [לקמן ג.ה.] ו' [שם];
(ה) [שמות כ"א.] (ו) [ד"ה]
ט"ז;

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נפל לפני
דו"ה חייב הר"מ;
(ב) תוס' ד"ה אין וכו'
בנכסי חבירו מני קנה כל
שאליו בנכסי הגר לא
קנה בנכסי חבירו מני לא
קנה;

הגהות הגר"א

[א] גמ' ככדי שידועהו.
כ"ב ג' הרמב"ם שיע
וכי' ג' הר"ש א"ש וטור;

רבינו הגנאל

כיון שמסר לו דלוי
משכובית וכו'. וכן
המורב ערד לחבירו ומסר
לו משכובית והיא
המהלכת בראש העיר
שתולין לה זוג בצוארה
והצאן נמשכות אחריה,
כיון שהחזיק במשכובית
ומשך שאר העיר קנה
הצאן במשיכה, כמאן
דאמי ליה לך משוך וקני.
מאי משכובית נהבא
הרמב"ם כרבושתא. א"כ
כבש גדול שתולו זוג
בצוארו והולך בראש
העיר. ר' יעקב אמ' עינא
דאולא ברישא. פי'
המהלכת בראש העיר
שתולין לה זוג בצוארה
והצאן נמשכים אחריה.
כיון שהחזיק במשכובית
ומשך שאר העיר קנה
הצאן במשיכה. כדודיש
הוא גלילאה עליה דרב
פי' כדארשא. פי' כדארשא
במאה מקומות אוק'
אמורא עליה וודיש.
כדריזו רישא על עניה
עבדי להו נגידא סמיאת
ברישא. פי' שכובעט
הרועה על הצאן משים
המושך שלהם סומה כד'
בשיתים בשיתים שאין
ויוליכם במקום שאין
מרעה דאלמא בחר מושך
אולי. כדריזו רישא על
עניה עבדי נגידא סמיאת.
פי' משל הוא לענון פרנס
לפי דודו, כלו' מסמא את
המנהיג להטעות הצאן
אחריו. וגם אל שפטיהם,
תרגו' ואק' [אל] מנגידוק.
פר"ח ד"צ"ל, והני שמועות
הילכתא וניהו כולהו.
וראשון עד אימת מיפטר
אמר רב כבדי שידע
ושמואל אמר כבדי
שיודיעוהו ורבי יוחנן אמר
כבדי שיודיעוהו וישכור
פועלים ויכרות אודים
ויכנסו. פר"ח ד"צ"ל וזיל
הילכתא כרבי יוחנן.

שור שנגה את הפרה פרק חמישי בבא קמא נב.

סו א ב מ"י פ"ב מהל'
מכירה הלכה ז סמג
עשין פ"ב טושי"ע ח"מ ס'
קנא סעיף ד'
סו ג מ"י פ"ב מהל' מקי'
ממון הל' ז סמג עשין
סא טושי"ע ח"מ ס' מי
סעיף כו'
סח ד מ"י שם הל' ד'
טושי"ע שם סעיף
כז'
סכ ה מ"י שם הלכה יח'
ועי' בהשגות ובמ"מ
טור ש"ע שם סעיף לא'
עו ו מ"י שם פ"ג הלכה
א סמג שם טושי"ע שם
סעיף כא'
עא ז מ"י שם פ"ב הלכה
זו סמג שם טושי"ע
שם סעיף יט'
עב ח מ"י שם טושי"ע שם
סעיף כז'
עג ט מ"י שם הלכה ז'
טושי"ע שם סעיף כו'
עד י מ"י שם הלכה ד'
ועי' בהשגות ובמ"מ
טושי"ע שם סעיף כז'.

ביון דמסר לו מפתח קנה ה"ד [אי] בכספא כו'. רש"ם מפרש
צ"פ חזקת הצמים (צ"ב ד' נב: וס' ד"ה נעל) גבי נעל וגדר כל
שהוא בנכסי הגר דנעל היינו שקצב מנעול בדלת לנעלו דהוי בנין
אצל סגר הדלת בנכסי הגר אין חזקה דאין זה אלא כמבציה ארי
מנכסי חבירו ואע"ג דגבי שכירות
הצמים אמר זריש מסכת פסחים
(דף ג. ד. ושם) דכשמשכר לו מפתחות
הוי בחזקת השוכר לזדוק וה"ה
לקנותו ה"מ מוכר ומשכיר בית
לחבירו אצל בנכסי הגר מאן מסר
ליה לדיקני וקשה לר"י דהכל משמע
בהדיא דמסירת מפתח לא קני אלא
הוי כלאומר לך חזק וקני ודוקא גבי
חמץ הוא דתלוי במסירת מפתח דמי
שמפתח בידו עליו לזדוק כיון שהוא
יכול ליכנס בזה הבית לזדוק ומה
שפי' דלא קני בנעילת דלת אין נראה
דבגטין צפרק הזורק (דף עו: ע"ז) אומר
גבי גט דמיויל איכי ומיחוד ותפתח
אלמא נעילה לחוד קניא שלא היה
יכול לעשות שום מנעול לדעת היה
ואע"פ שאסור לקנות צבצב צבצב
מרע שרי שלא מטרופ דעמו כדלמרי'
צפרק מי שמת (צ"ב דף קט: ושם)
ובחזקת הצמים (שם דף מו: נמי)
מוכח גבי ההוא דתנן אלו דברים
שש להם חזקה ואלו שאין להם חזקה
ופריך הגמרא מ"ש רישא ומ"ש סיפא
ומשני אהר רבא כל שאילו בנכסי
הגר קנה בנכסי חבירו (ו) קנה
בנכסי הגר לא קנה בנכסי חבירו
לא קנה א"כ הא דקמיני סיפא
הכניס תרנגולין לתוך הבית הרי זו
חזקה בנכסי הגר נמי קנה והיינו
טעמא דקנה דמסתמא כשמנן שם
תרנגולין נעל דלת כדי לשמרט אלמא
בנעילת דלת סגי ואין לדמות נעילת
דלת למבציה ארי דדוקא נתן צורר
דסכר מיניה מלא הוא דלאמרי' בחזקת
הצמים (צ"ב דף נה: דהוי כמבציה
ארי אצל נעל שנעל דלת צפני כל אדם
ואין מיניה אדם ליכנס מוכחא מילתא
שהצית שלו וקני בנעילה לחודה והא
דאמר התם הבונה פלטריין בנכסי
הגר וצא אחר והעמיד להם דלתות
קנה אורחא דמילתא נקט שאותו
שמעמיד דלתות רגיל לנעלם וה"ה
נעל ולא העמיד: ב"ד' שידע. כלומר
שהקול יא' שהצור מגולה דמסתמא
שמע ושמואל אמר צשמיעה צעלמא
לא מחייב דאין סומך אשמיעה עד
שיודיעוהו ורבי יוחנן אמר עד
שיודיעוהו וישכור פועלים ויכרות

משכובית. לקמיה מפרש דבר המושך כל העדר אחריו: ה"ד אי
נמשיכה. שהיכה במקל ורלמה לפניו שכן דרך צמהה דקה: ליקני
נמשיכה. למה לי מסירת משכובית: אי נמשיכה. קני להו שהיה
רה"ר או חצר שאינה של שניהן שאין משיכה קונה שם דאין משיכה
אלא כמטעא או בחצר של שניהן
זהמוכר את הקספיה צבצב צמרה
(דף עו:): קרקשא גרסינן. וזג
שמקרקש צה לפני העדר והולך
כולו אחריו: עינא דאולא זריש
עדרא. יש לנעל העדר עו חריף
ודרך העינים להלך בראש והעדר
הולך אחריהם: עבדי נגידא סמוא.
לעו המושכת מנקה עיניה ונשלת
ונופלת בצרות והעדר אחריה כן
כשהמקום נפרע משונאי ישראל ממנה
להן פרנסים שאינן מהוגנין:
מתנני' כספו הראשון. כשנשמתם
צו: וצא השני להשתמש צו: ומאלו
מגולה. כגון שהתלע ונשבר הכסוי:
השני חייב והראשון פטור ובגמרא
מפרש עד מתי ראשון פטור. אצל
לא כסוה ראשון וצא ע"י ומאלו
מגולה ולא כסוה שניהן ודקמיני
השני חייב הא אוקימנא [נא]: שהניחו
ראשון לשני משתמש וסמך עליו
שיכנסו: כספו כראוי. ועבר עליו
השור או חמור ונפל ומת: פטור.
ובגמרא פריך הואיל וכראוי הוא היכי
נפל: נפל לפניו מקול הכרייה. צור
כרייה ונכנס כורה שכיר לתוכו
להרכיב או להעמיק וסור הולך על
שפת הצור ושמע קול הפטיש ונצעת
ונפל על פניו צבור (א): חייב. צעל
הצור. ואפילו שור שהוא פקח דלמר
לקמן (דף נד:): צמתיתא דצעל הצור
פטור דאיבעי עיוני ומיל הכא חייב
שקול הכרייה ציעתמו. ובגמרא פריך
נימא כורה גרס ליה. ל"א לפניו מקול
הכרייה צעל הצור חייב דלע"ג
דאיכא למימר כורה גרס ליה וכורה
גרמא צעלמא הוא דעצד דקי"ל
ז' המציעת את חבירו פטור מדיני
אדם ותרייהו ליפטרו אפ"ה צעל
הצור חייב כר' נתן כדמפרש בגמ' (ט)
זה שמעתי: לאחריו מקול הכרייה
פטור. כדמפרש בגמרא (ט). ואידי דנקט
צרישא מקול הכרייה תנא סיפא
לאחריו מקול הכרייה: צכלי שור
שייכא צצירה העול והמחרישה. צכלי
חמור שייכא קריעה חבילת צגדים
ומרדעת שעל צציו: ופטור על
הכלים. כדמפרש בגמרא [ג.ג.]: שור
הרש שוטא וקטן כו'. מפרש בגמ' [ג.ד.]:

כיון שמסר לו מפתח קנה ה"ד אי בכספא
ליקני בכספא אי בחזקה ליקני בחזקה לעולם
בחזקה ובעי למימר ליה לך חזק וקני וביון
שמסר לו מפתח כמאן דאמר ליה לך חזק
וקני דמי אמר ריש לקיש משום ר' ינאי המוכר
עדר לחבירו כיון שמסר לו משכובית קנה
ה"ד אי במשיכה ליקני במשיכה אי במסירה
ליקני במסירה לעולם במשיכה ובעי למימר
ליה לך משוך וקני וביון דמסר לו משכובית
כמאן דאמר ליה לך משוך וקני דמי מאי
משכובית הכא תרגמו קרקשתא ר' יעקב
אומר עינא דאולא בריש עדרא כדדרש ההוא
גלילאה עליה דרב חסדא כד רגזו רעיא
על ענא עבדי לנגדא סמוא: מתנני' כסוה
הראשון וצא השני ומצאו מגולה ולא כסוה
השני חייב (ב) כסוה כראוי ונפל לתוכו שור
או חמור ומת פטור לא כסוה כראוי ונפל
לתוכו שור או חמור ומת חייב הנפל לפניו
מקול הכרייה חייב לאחריו מקול הכרייה
פטור (ג) נפל לתוכו שור וכליו ונשתברו חמור
וכליו ונתקרעו חייב על הבהמה ופטור על
הכלים (ד) נפל לתוכו שור חרש שוטה
וקטן חייב (ה) בן או בת עבד או אמה פטור:
גמ' וראשון עד אימת מיפטר אמר רב בבדי
שידע ושמואל אמר בבדי שיודיעוהו ורבי
יוחנן אמר [א] בבדי שיודיעוהו וישכור פועלים
ויכרות ארזים ויכנסו: כסוה כראוי ונפל
לתוכו שור או חמור ומת פטור: כיון
דכסוה כראוי היכי כסוה אמר ר' יצחק בר
בר חנה 'שהתלע מתוכו איבעיא להו כסוה
כסוי שיכול לעמוד לפני שוורים ואין יכול
לעמוד בפני גמלים ואתו גמלים וארעוה
ואתו שוורים ונפלי ביה מאי אמרי היכי
דמי אי דשכיחי גמלים פושע הוא ואי דלא
שכיחי גמלים אנום הוא אי צריכא דאתו
לפרקים מי אמרינן כיון דאתיין לפרקים
פושע הוא דאיבעי ליה אסוקי אדעתיה או
דלמא כיון דהשתא מידת ליכא אנום הוא
ת"ש כסוה כראוי ונפל לתוכו שור או חמור
ומת פטור ה"ד אילימא כראוי לשוורים וכראוי
לגמלים היכי נפול אלא לאו כראוי לשוורים
ולא

ארום וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צבין שיודיעוהו
שכר ידע ושמואל סבר דמדי יש לו להשיב שם שוורים שלא
יפול שום דבר צבור: וארתו שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי
נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע
הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי
גמלים כלל יש לחוש שמא יבא גמלים ויפלו אצל אין לחוש
שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים:

ארום וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צבין שיודיעוהו
שכר ידע ושמואל סבר דמדי יש לו להשיב שם שוורים שלא
יפול שום דבר צבור: וארתו שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי
נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע
הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי
גמלים כלל יש לחוש שמא יבא גמלים ויפלו אצל אין לחוש
שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים:

ארום וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צבין שיודיעוהו
שכר ידע ושמואל סבר דמדי יש לו להשיב שם שוורים שלא
יפול שום דבר צבור: וארתו שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי
נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע
הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי
גמלים כלל יש לחוש שמא יבא גמלים ויפלו אצל אין לחוש
שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים:

ארום וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צבין שיודיעוהו
שכר ידע ושמואל סבר דמדי יש לו להשיב שם שוורים שלא
יפול שום דבר צבור: וארתו שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי
נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע
הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי
גמלים כלל יש לחוש שמא יבא גמלים ויפלו אצל אין לחוש
שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים:

ארום וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צבין שיודיעוהו
שכר ידע ושמואל סבר דמדי יש לו להשיב שם שוורים שלא
יפול שום דבר צבור: וארתו שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי
נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע
הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי
גמלים כלל יש לחוש שמא יבא גמלים ויפלו אצל אין לחוש
שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים:

ארום וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צבין שיודיעוהו
שכר ידע ושמואל סבר דמדי יש לו להשיב שם שוורים שלא
יפול שום דבר צבור: וארתו שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי
נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע
הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי
גמלים כלל יש לחוש שמא יבא גמלים ויפלו אצל אין לחוש
שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים:

ארום וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צבין שיודיעוהו
שכר ידע ושמואל סבר דמדי יש לו להשיב שם שוורים שלא
יפול שום דבר צבור: וארתו שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי
נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע
הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי
גמלים כלל יש לחוש שמא יבא גמלים ויפלו אצל אין לחוש
שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים:

ארום וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צבין שיודיעוהו
שכר ידע ושמואל סבר דמדי יש לו להשיב שם שוורים שלא
יפול שום דבר צבור: וארתו שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי
נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע
הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי
גמלים כלל יש לחוש שמא יבא גמלים ויפלו אצל אין לחוש
שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים: